

A vándorló Jézus

Szentkirályszabadja, 2009. szeptember 13.

L.

T. Lk 8, 1-3

Bev: Minden nyáron igyekszünk legalább két hétre elutazni a családdal szabadságra. Mi ilyenkor azt szoktuk csinálni, hogy előre kijelölünk egy tájegységet, ahol még nem voltunk, és azt bebarangoljuk. Így előbb-utóbb megismerjük Magyarország legfőbb tájait és annak nevezetességeit.

Négy évvel ezelőtt történt, hogy a Zemplémben mentünk el két hétre. Egyik nap, amikor éppen valamelyik kis hegyi pataknál táboroztunk le, valahogy szóba került, hogy ki mi szeretne lenni a gyerekeink közül. Dorka lányunk, aki akkor 6 és fél éves volt, azt mondta: ő festőművész szeretne lenni. Ezen nem csodálkoztunk, mert mindig is fogékony volt a szépre, és már egészen korán kitűnt, hogy jól rajzol. 3 és fél éves Barnabás fiunk válaszában sem találtunk semmi meglepőt, amikor azt mondta: tűzoltó, rendőr és mentő szeretne lenni – így egybe, mind a három. Amit azonban 5 éves Naomi lányunk mondott, arra nem voltunk felkészülve. Először csak hallgatott. Majd amikor megkérdeztem tőle: hát te, Naomi mi szeretnél lenni? - határozottan azt felelte: turista. Feleséggel elképedve egymásra néztünk, és először szólni sem tudtunk. Azt mindketten tudtuk, és egymás tekintetéből is láttuk, hogy nem szabad kimondani, ami erről eszünkbe jutott: hogy hát ebből nem lehet megélni, az nem foglalkozás, hogy valaki egész életében túrázik, vándorol. Így hát csak hallgattunk, és mosolyogtunk.

Azért idéztem fel ezt a kedves családi emlékünket, mert a mai igénk a vándorló Jézust mutatja be. Viszont Jézus nem azért vándorol, amiért mi szoktunk: hogy kevés szabadidejét túrázással töltsen, hogy megismerje a tájakat és a látnivalókat. Nem is azért, mint amiért régebben vándoroltak az emberek, hogy munkát és megélhetést találjanak maguknak. És még csak nem is azért, mint a magyar népmesékben Mátyás király, hogy megismerkedjen a színpalak mögötti élettel, megtudja, hogyan is élnek a királyi palotán kívül, a hétköznapiakban az alattvalói. **Jézus azért vándorol, hogy határokat lépjen át.** Milyen határokat lép át Jézus? Miért lépi át ezeket a határokat? És milyen következményei vannak ennek? Ezekről a kérdésekről szól a mai igénk.

1. Milyen határokat lép át Jézus?

a, Először is *fizikai* határokat.

Rengetegszer olvasunk arról az evangéliumokban, hogy Jézus fizikai határokat lép át. Noha Jézus soha nem hagyta el Palesztinát, mégis sokszor lépett át fizikai határokat. Ehhez kicsit ismernünk kell Palesztina akkori földrajzát és történelmi helyzetét. A lényeg, hogy Palesztina Jézus korában nem volt egységes ország. Több országrészből állt, amelyeket határok választottak el egymástól. Ilyen országrész volt Délen Idumea, aztán Palesztina középső részén Júdea és Samária, északon Galilea, a Jordánon túl, Keletre pedig Dekapolisz vagyis a Tízváros, és Pérea. Ahhoz hasonlóan kell ezt elképzelnünk, mint a mi megyerendszerünket a megyehatárokkal. Viszont Palesztina egyes országrészei között a határok élesebb elválasztást jelentettek, mint nálunk a megyehatárok.

Samária pl. Júdea és Galilea közé ékelődött be. Mivel a zsidók és samáriaiak megvetették egymást, ezért ha egy zsidó Júdeából Galileába vagy Galileából Júdeába akart eljutni, Samáriát kikerülte, és vállalta inkább a több napos kerülőutat keletnek, Dekapolis és Pérea felé, minthogy betege a lábát Samáriába. Nos, ezért van az, hogy noha Jézus soha nem hagyta el Palesztinát, de azon belül mégis rengetegszer lépett át fizikai határokat.

Az evangéliumokon belül pedig különösen is Lukács evangéliumában tűnik fel Jézus újra és újra úgy, mint egy vándor. Néha a vándortanítókhoz hasonlít, néha a vándorgyógyítókhoz, de a lényeg, hogy mindig úton van. Lukács már eddig is többször ábrázolta őt így, pl. a 4, 44-ben, és az 5, 12-ben. A mai igénk pedig szintén egy ilyen nagyobb vándorlást bemutató egységnek a bevezetése. A 8, 1 – 9, 50 végig arról szól, hogy Jézus elhagyva Kapernaumot vándortanítóként munkálkodik városról városra, és faluról falura járva. Ezeknek az ábrázolásoknak az a lényege, hogy megmutassák Jézus munkamódszerét. Azt, hogy Jézus Isten országa örömhírének hirdetésével nem maradt egy helyen, hanem felkereste vele a különböző városokat és falvakat. Mindig azzal a határozott céllal lépett át a határokon, hogy elkezdte hirdetni Isten országa örömhírét. *Múlt heti gyülekezeti pl: sárkánynap!*

Ő tehát vándorként sohasem üres kézzel érkezett, mindig vitt valamit, és ez a valami Isten országának az örömhíre volt. És nagyon fontos azt meglátnunk, hogy Ő ezt az örömhírt sohasem csak szavakkal hirdette, hanem mindig tettekkel is. Nemcsak tanított az Isten országáról, hanem adta, közvetítette is annak erőit, amikor betegeket gyógyított, halottakat támasztott fel, önzéstől, bűnöktől, megkötözöttségektől, előítéletektől, vagy akár egy-egy tabunak számító témától vagy szokástól szabadított meg embereket vagy embercsoportokat. És itt érkezünk el ahhoz a kérdéshez, hogy a fizikai határok mellett milyen határokat lépett még át Jézus.

b, Ha jól megnézzük, a Biblia mindig úgy festi le a határátlépéseit Jézusnak, mint amik sohasem csak fizikai határokat érintenek, hanem *lelki-szellemi* határokat is. Így ment például a gadarénusok földjére. Gadara a Jordánon túli, keleti felében van Palesztinának, Dekapolisz, a Tízváros területén, nem messze a Genezáret tavától. És figyeljük csak, alighogy kilép Jézus a csónakból, egy gadarai megszállot jön vele szemben őrzöngve. Ez a gadarai megszállott a gonoszság erőinek volt a fogja, démonikus erők kerítették hatalmukba. De Jézus megszabadította. **A vándorló Jézus a vándorlásai során tehát sohasem csak fizikai határokat, hanem mindig lelki-szellemi határokat is átlép. Sőt: éppen azért vándorol, azért lép át fizikai határokat, hogy átlépjen lelki-szellemi határokat.**

Mai igénkben ilyen lelki-szellemi határ a nők lebecsülése. A férfiak és nők között Jézus korában éles és sok területen áttörhetetlen határ húzódott. Ehhez képest Lukács arról tudósít minket, hogy Jézusnak nem csak férfi, hanem női tanítványai és követői is voltak. Ebben a legtöbben ma már semmi rendkívülit nem találnak. De hogy ma már ez természetesnek számít, nos, ez éppen Jézusnak köszönhető. Az ő korában és környezetében ugyanis teljesen alárendelt szerepet játszottak a nők. Még a hellenisztikus római korban is így volt ez, ahol a nőket azért jobban megbecsülték. De még ott sem jelentette ez a nők mai értelemben vett politikai egyenjogúságát.

Inkább csak azt, hogy egy neves férj vagy fiú mellett a feleség vagy anya jelentős közéleti szerepet is betölthetett. Meg azt, hogy a legtöbb vallásos közösségekben is részt vehettek. Más volt azonban a nőkről alkotott közfelfogás Keleten. Itt csak teljesen alárendelt szerepet kaphattak a nők. Így volt ez a zsidóknál is. Csak egyetlen jellegzetes példát hadd mondjak erre: Egy zsidó tanítómester, Rabbi Juda ben Elai három okot lát, amiért dicsőítenie kell Istent: azért, hogy nem teremtette pogánynak, nem teremtette nőnek, és nem teremtette tudatlannak (Tos. Ber. 7, 18). Nos, ez egy olyan mesterséges lelki-szellemi határ volt, ami a férfiakat és nőket élesen megkülönböztette és elválasztotta egymástól. És ezt a határt Jézus korában senkinek eszébe sem jutott átlépni. Tabunak számított.

Jézus viszont egyszerűen túlteszi magát (határátlépés) ezen az évszázados, vagy inkább évezredes hagyományon. Túllép rajta, nem törődve a negatív véleményekkel. Mint ahogy túllép környezetének minden olyan társadalmi és vallási hagyományán, amelyek az emberi életet és méltóságát sértik.

Ott vannak pl. a szombatnapi gyógyításai. Szombat napja a nyugalom napja a zsidóknál, és ezért a farizeusok úgy gondolták, és azt is tanították, hogy még gyógyítani sem szabad ezen a napon. Ez egy olyan vallási hagyomány volt náluk, ami az emberi életet nem segítette, hanem károsította. De a farizeusoknak és írástudóknak a vallási hagyományok előbbre valók voltak, mint az emberi sorsok. Jézus viszont éppen ezért következetesen túllépett ezen a szombatnapi határon, mert nála meg az emberi élet előbbre való a vallási hagyományoknál. Az egyik ilyen határátlépését így írja le Lukács: Lk 14, 1-6

Vajon mi mennyire tudunk túllépni olyan vallási hagyományokon, szokásokon, amelyek inkább kárára vannak az embereknek, mint javára. Amelyek inkább távol tartják az embereket Istentől, mint vonzzák. Amelyek másokat sértenek, vagy mások gyógyulásának útjában állnak? Csak egyetlen példa, ami már számtalan esetben előfordult templomokban, korábban itt Szentkirályszabadján is, hála Istennek itt most már nem. Amikor bejött egy idegen, nem idevalósi ember, és leült valahova egy padba, előfordult, hogy kiküldték onnan, mert hogy az másnak a helye. Ahelyett, hogy szeretettel fogadták volna, megkérdezték volna honnan érkezett, és kifejezték volna, mennyire örülünk, hogy eljött közénk, ahelyett kizavarták. Jézus az összes olyan vallási szokáson túllép, ami nem segíti, hanem nehezíti az emberi életet, ami Istenhez nem vonzza, hanem Tőle inkább eltaszítja az embereket.

2. Miért lépi át ezeket a határokat? És ezzel együtt miért vállalja a negatív kritikákat, a folyamatos támadásokat, amik érik ezek miatt a határátlépések miatt? Azért, hogy szabadulást hozzon az életünkbe. Ott van pl. az a jelenet, amikor a János 4-ben Jézus elhagyja Júdeát, és elmegy Galileába. Láttuk, hogy a legrövidebb út ehhez a közbeeső Samárián vezetett keresztül, de a zsidók inkább nagy kerülőt tettek, hogy még csak véletlenül se találkozzanak az általuk megvetett Samáriaiakkal. Jézus azonban nem kerül el Samáriát, hanem keresztülmegy rajta. Sőt, nézzük csak, hogyan ír erről János: azt írja Jézus útjáról, hogy „*Samárián kellett pedig átmennie.*” Kellett. Ez az evangéliumokban mindig az isteni szükségszerűségre utal. Itt is azt jelenti, hogy azért kellett Jézusnak Samárián átmennie, mert ez volt Isten akarata. És mi célból kellett? Ez is

kiderül: mert ott találkoznia kellett egy boldogtalan, szerencsétlen sorsú, sokat csalódott asszonnyal, akinek már öt férje volt, de egyikben sem találta meg az igazi társat. Jézusnak azért kellett samárián keresztülmennie, hogy találkozzon ezzel az asszonnyal, és megszabadítsa őt boldogtalan állapotából.

Vagy ott van a Magdalai Mária, akit a mai igénk is említ. Azért hívják magdalainak, mert Magdala városából való volt. Viszont Magdala abban az időben a zsidók szemében az erkölcstelenség fészkeként számított, ezért azt a helyet is elkerülték. De Jézus ezt a határt is átlépi, olyanokhoz is elmegy, akiknek valamilyen erkölcstelenség kezdte szétrombolni az életét. Akiket züllött, erkölcstelen életük elválasztott a többi embertől. Így ment el a vámszedők és paráznák otthonaiba is. Jézus átlépte, és ma is átlépi életünknek azokat a határait, amelyek másokat távol tartanak tőlünk. Lehet, hogy ez valamilyen megrögzött bűn vagy rossz szokás, vagy szenvedély, ami ellen küzdünk ugyan, de gyengék vagyunk. Alkoholizmus, kábítószer mennyire távol tudják tartani az embereket attól, akinek ilyen szenvedélybetegsége van. De lehet ez a határ sikertelenség, vagy valamilyen kudarc. Milyen sokaktól elfordul a környezetük, ha nem sikeresek..., vagy ha valami nagy kudarc vagy válság éri őket. Egy keresztyén nő írta le az egyik magazinban, hogy milyen csalódás érte őt a gyülekezetében: Férjével és gyermekeivel rendszeresen jártak a gyülekezetük családi körébe...

Lehet ez a határ, ami másoktól elválaszt, egy betöltetlen igényünk, egy kielégítetlen vágyunk. Jézus ezen a határon is átlép. Nincs olyan elválasztó vonal, ami Őt visszatartaná...

Így is várják sok helyen. Úgy, mint Aki azért lép át határokat, hogy szabadítson. Te hogyan várod? Várod-e, hogy szabadulást hozzon? Nem azért nincs szabadítás az életedben, mert Jézust nem szabadítóként várod? Nem így tekintesz rá?

3. Mitől szabadít meg Jézus, amikor átlép egy-egy ilyen határt? Azt olvassuk mai igénkben, hogy gonosz lélektől és betegségektől. *„Vele volt a tizenkettő, és néhány asszony, akiket gonosz lelkektől szabadított meg, és betegségekből gyógyított meg.”*

Téged milyen gonosz lélek gyötör? A gonosz lélekről nem csak abban az esetben beszél a Biblia, amikor valakinek van egy megkötöttsége, szenvedélye, megrögzött bűne, amitől nem tud szabadulni. Mint pl. mai igénkben a magdalai Mária, akiről azt olvassuk, hogy Jézus hét ördögöt űzött ki belőle. Ez a kifejezés akkor azt jelentette, hogy különlegesen súlyos volt a megszállottság mértéke. És mivel Magdalából származott, és Magdalát akkoriban az erkölcstelenség fészkeként tartották, ezért itt sokan valami nagyon súlyos erkölcsi bűnre gondolnak Magdalai Mária esetében. Igen, Jézus ilyen bűnökből, ilyen gonosz lélektől is meg tud szabadítani. De nem szeretném, ha leszűkítenénk erre az esetre a gonosz lélektől való megszabadulást, mert még azt gondolhatnánk, mi kivételek vagyunk, bennünk nincs gonosz lélek, minket nem kell gonosz lélektől megszabadítani. Ne gondoljuk. A Biblia azt is a gonosz lélek hatásának nevezi, amikor van egy érzés, van egy gondolat, aminek a rabjai vagyunk, ami gyötör minket. És az egy életen át gyötörni fog, ha nem történik valami. Ezért gonosz. Ilyen gonosz lélek lehet az, amikor Isten nem

tölti be valamilyen természetes vágyadat, nem pótol ki valamilyen nagy hiányt az életedben, vagy nem vesz el egy bajt az életedből. És ilyenkor könnyen előfordulhat, hogy az ember tehetetlenségében gonoszt gondol, és gyűlöletet, haragot, keserűséget érez magában, vagy a másik felé, vagy Isten felé. Ebben az esetben is arról van szó, hogy gonosz lélek gyöttri. És egy életet le lehet élni ilyen gonosz lélekkel, gonosz gondolatokkal és érzésekkel, amelyek gyötörnek, hogy miért így van, miért nem úgy. Miért nem adta ezt meg nekem Isten,

Isten nem ad meg nekünk mindent, amit pedig nagyon szeretnénk. De azt megadhatja, hogy emiatt ne gyötörjön egy életen át gonosz gondolat vagy érzés. Lehet, hogy egy betegséget nem vesz el, de annak a gonosz gondolatát igen, hogy nem fogod kibírni, hogy beleveszel. Lehet, hogy egy vágyadat nem tölti be, de annak a gonosz gondolatát és érzését igen, hogy enélkül nem is lehet már boldognak lenned, vagy hogy nem jó hozzád az Isten, nem szeret.

Így vette el Pál apostol életéből is a gonosz lelket, amikor az apostol imádkozott hozzá, hogy egy iszonyúan fájdalmas bajt vegyen el az életéből. És Isten nem vette el. De annak a kínzó gondolatát és érzését igen, hogy Isten őt nem szereti. Így ír erről Pál: *„tövis adatott a testembe: a Sátán angyala, hogy gyötörjön, hogy el ne bizakodjam. Emiatt háromszor kértem az Urat, hogy távozzék az el tőlem. De ő ezt mondta nekem: 'Elég neked az én kegyelmem, mert az én erőm erőtlenség által ér célhoz.' Legszívesebben tehát az erőtlenségeimmel dicsekszem, hogy a Krisztus ereje lakozzék bennem. Ezért a Krisztusért örömöm telik erőtlenségekben, bántalmazásokban, nyomorúságokban, üldöztetésekben és szorongatásokban; mert amikor erőtlen vagyok, akkor vagyok erős.”* (2Kor 12,8-10)

Milyen gonosz lélek gyötör? Bármilyen is, Jézus meg tud szabadítani. Ő lépett át minden határon, hogy ezt megtegye: a mennyei világhatárán, a vallási hagyományok határán, a bűn határán, minden határon. Várd és fogadd Őt olyan vándorként, aki a te határaidat is át akarja és tudja lépni, hogy megszabadítson. Ámen.

Szűcs László